AI FORUM

NEWSLETTER

Vong Sokcheravy
Say Vithya Arthur
Sar Sorpheavathana

In this newsletter you can expect:

- Global AI News
- Regional AI News
- National AI News

"Together, small steps create big change."

Join AI FORUM Now!

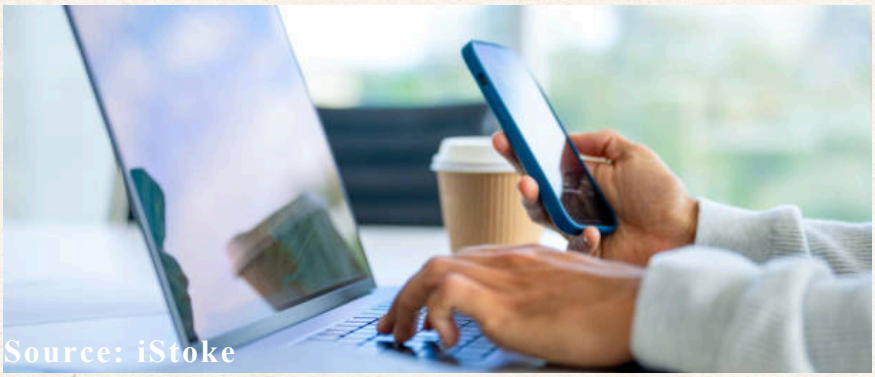
SCAN FOR DETAILS

Photo Credit: ChatGPT

Create a vibrant, detailed portrait illustration (4:5 ratio) celebrating Cambodia's Pchum Ben Festival. Show a beautiful Khmer pagoda, a waving Cambodian flag, and Cambodian people walking to the temple. In the foreground, a multigenerational family in traditional Khmer clothing and school uniforms gathers around offerings of tropical fruits, lotus flowers, incense, and banana leaf-wrapped cakes, while saffron-robed monks receive alms. Use warm golden sunlight, rich colors, traditional Khmer architecture, and a peaceful, joyful atmosphere. High-quality digital illustration with authentic Cambodian cultural details. No text, letters, numbers, banners, or watermarks.

Global AI News / Technology / AI Policy and Governance

ក្រុមហ៊ុន Anthropic ស្នើច្បាប់សុវត្ថិភាព AI ដែលអាចរារាំងម៉ូដែលបច្ចេកវិទ្យា ប្រសិនបើវាអាចបង្កឱ្យមានមនុស្សស្លាប់ចាប់ពី ៥០ នាក់ឡើងទៅ

ក្រុមហ៊ុន Anthropic បានស្នើសេចក្តីព្រាងច្បាប់មួយដែលនឹងអនុញ្ញាតឱ្យអាជ្ញាធរសហរដ្ឋអាមេរិកស្វែងរកដីការបស់តុលាការដែលរារាំងការចេញផ្សាយគំរូ AI ដែលបង្កហានិភ័យមហន្តរាយភ្លាមៗ រួមទាំងការគំរាមកំហែងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអាវុធជីវសាស្ត្រ ការវាយប្រហារតាមអ៊ីនធឺណិត ឬប្រព័ន្ធ AI ដែលផ្លោះរំលងពីការគ្រប់គ្រងរបស់អ្នកអភិវឌ្ឍន៍។ សំណើនេះបានកំណត់ថា ហានិភ័យបែបនេះ អាចបង្កឱ្យមានមនុស្សស្លាប់ជាង 50 នាក់ ឬខូចខាតទ្រព្យសម្បត្តិលើសពី ១ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ដោយមានអ្នកវាយតម្លៃឯករាជ្យធ្វើការវាយតម្លៃលើគំរូ AI ទាំងនោះ និងរាយការណ៍ពីការគំរាមកំហែងយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅកាន់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មសហរដ្ឋអាមេរិក។ គំនិតផ្តួចផ្តើមនេះឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យមានការជជែកវែកញែកកាន់តែខ្លាំងឡើងលើការត្រួតពិនិត្យ AI ជាកាតព្វកិច្ច ឯករាជ្យភាពរបស់អ្នកវាយតម្លៃ និងអំណាចរបស់រដ្ឋាភិបាល ខណៈដែលក្រុមហ៊ុន AI កំពុងប្រឈមមុខនឹងការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងអំពីស្វ័យភាពនៃការវាយប្រហារតាមអ៊ីនធឺណិត និងអសុវត្ថិភាព។

Anthropic pitches AI safety bill that may block a model if 50+ people could be killed

Anthropic has proposed draft legislation that would allow US authorities to seek court orders blocking the release of AI models posing imminent catastrophic risks, including threats involving biological weapons, cyberattacks, or AI systems evading developer controls. The proposal defines such risks as potentially causing more than 50 deaths or US$1 billion in property damage, with independent evaluators assessing models and reporting serious threats to the US Commerce Department. The initiative reflects growing debate over mandatory AI oversight, evaluator independence, and government authority, as AI companies face increasing concerns about autonomous cyberattacks and safety failures.

📌 TechCrunch

Repok, L. (2026, October 20). Anthropic pitches AI safety bill that may block a model if 50+ people could be killed. *TechCrunch*. https://techcrunch.com/2026/10/20/anthropic-pitches-ai-safety-bill-that-may-block-a-model-if-50-people-could-be-killed/

Global AI News / Technology / AI Policy and Governance

ខណៈពេលដែលមានការព្រួយបារម្ភរបស់សាធារណជនលើបច្ចេកវិទ្យា AI កាន់តែកើនឡើង លោក ត្រាំ ប្រកាន់ជំហរមិនប្តឹងលើវិធានការការពារសុវត្ថិភាពដោយស្ម័គ្រចិត្ត

ប្រធានាធិបតីសហរដ្ឋអាមេរិក លោក ដូណាល់ ត្រាំ បានប្រកាសពីកិច្ចព្រមព្រៀងស្ម័គ្រចិត្តមួយជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យា ដែលលោកបានលើកឡើងថានឹងជួយដោះស្រាយក្តីព្រួយបារម្ភដែលកំពុងកើនឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងសុវត្ថិភាពនៃបច្ចេកវិទ្យា។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះគ្របដណ្តប់លើក្រុមហ៊ុនចំនួន ៦ រួមមាន៖ Nvidia, SpaceX, OpenAI, Anthropic, Meta និង Google។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះមិនបានកំណត់ពីវិធានការដាក់ទោសទណ្ឌណាមួយចំពោះក្រុមហ៊ុនដែលមិនអនុវត្តតាមនោះទេ ហើយលោក ត្រាំ បានពិពណ៌នាវាថាជា "ការចងកាតព្វកិច្ចក្នុងន័យសីលធម៌"។ ក្រោមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ក្រុមហ៊ុនទាំងនោះនឹងធ្វើការជាមួយសវនករឯករាជ្យ ដើម្បីពិនិត្យមើលថា តើប្រព័ន្ធ AI កំពុងដំណើរការទៅស្របតាមគោលបំណងរបស់អ្នកបង្កើតដែរឬទេ។ លោក ត្រាំ ក៏បានមានប្រសាសន៍ផងដែរថា លោកកំពុងពិចារណាបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាដែលមានសមាជិក ១០ នាក់ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យសុវត្ថិភាពនៃឧបករណ៍ AIទាំងនោះ។

As public fears of AI grow, Trump digs in on voluntary safeguards

US President Donald Trump announced a voluntary agreement with tech executives that he said would address growing fears about the technology's safety. The agreement covers six companies: Nvidia, SpaceX, OpenAI, Anthropic, Meta and Google. It sets out no consequences for a company that does not comply, and Trump described it as "morally binding." Under the agreement, the companies will work with independent auditors to check whether AI systems are working as their designers intended. Trump also said he is considering setting up a 10-person board to police the safety of AI tools.

📌 Reuters

Rozen, C. & Alper, A. (2026, October 3). As public fears of AI grow, Trump digs in on voluntary safeguards. *Reuters*. https://www.reuters.com/legal/litigation/public-fears-ai-grow-trump-digs-voluntary-safeguards-2026-10-03/

Global AI News / Economy / Technology and Manufacturing

Source: iStoke

សេដ្ឋកិច្ចចិនរីកចម្រើនខ្លាំងដោយសារការកើនឡើងនៃការនាំចេញបច្ចេកវិទ្យា AI ប៉ុន្តែការធ្លាក់ចុះទីផ្សារក្នុងស្រុកនៅតែជាផលខាន

សេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសចិនសម្រេចបានកំណើន ៤,៥% ក្នុងត្រីមាសទី៣ ឆ្នាំ២០២៦ ដែលជាអត្រាខ្ពស់ជាងការរំពឹងទុក ដោយសារមានការជំរុញយ៉ាងខ្លាំងពីការនាំចេញបន្ទះឈីប និងគ្រឿងបន្លាស់អេឡិចត្រូនិច ដែលកើតចេញពីការរីកចម្រើននៃបញ្ញាសិប្បនិម្មិត (AI) នៅទូទាំងសកលលោក។ ខណៈពេលដែលទីផ្សារក្នុងស្រុករបស់ចិនបន្តជួបប្រទះនឹងការធ្លាក់ចុះនៃវិស័យអចលនទ្រព្យ និងការវិនិយោគ ហើយការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុកនៅទ្រឹងយ៉ាងណាក៏ដោយ តម្រូវការសកលផ្នែក hardware ដែលបម្រើដល់វិស័យ AI បានបង្កើតឱ្យមាន "សេដ្ឋកិច្ចល្បឿនពីរ" ដែលជួយទ្រទ្រង់វិស័យផលិតកម្មបច្ចេកវិទ្យាខ្ពស់របស់ប្រទេស និងបង្កើតអតិរេកពាណិជ្ជកម្មខ្ពស់បំផុតដើម្បីជួយទប់ទល់នឹងបញ្ហាប្រឈមសេដ្ឋកិច្ចផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន។

China economy grows thanks to AI export boom but domestic slump remains a drag

China's economy achieved a better-than-expected 4.5% growth in the third quarter of 2026, primarily driven by a surge in exports of chips and electronic components fueled by the global artificial intelligence (AI) boom. While China's domestic market continues to struggle with a prolonged real estate slump, weak investment, and stagnant consumption, this intense global demand for AI hardware has created a "two-speed economy," sustaining the country's high-tech manufacturing sector and generating a record trade surplus that offsets its internal economic challenges.

📌 CNN Business

Liu, J. (2026, October 19). China economy grows thanks to AI export boom but domestic slump remains a drag. *CNN Business*. https://edition.cnn.com/2026/10/18/economy/china-q3-gdp-intl-hnk

Global AI News / Technology / AI Policy and Investment

កូរ៉េខាងត្បូងបំបែកការជំរុញវិស័យ AI ជាពីរទិសដៅ ខណៈមានភាពមិនច្បាស់លាស់ជុំវិញគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ម៉ូឌែលបច្ចេកវិទ្យាថ្នាក់ជាតិ (Sovereign Model)

ប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូងមានផែនការរៀបចំការអភិវឌ្ឍ AI ជាពីរទិសដៅទន្ទឹមគ្នា៖ ទីមួយគឺគម្រោងគំរូមូលដ្ឋាន Sovereign AI ដែលមានស្រាប់ ដើម្បីអភិវឌ្ឍគំរូ AI ក្នុងស្រុកឱ្យមានការប្រកួតប្រជែង និងទីពីរ គឺកម្មវិធី Frontier AI ថ្មីមួយ ដែលគាំទ្រដោយកញ្ចប់ថវិកាដែលបានស្នើឡើងចំនួន ៤,៧ ទ្រីលានវ៉ុន (ប្រហែល ៣,៤ ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក)។ ក្នុងកញ្ចប់ថវិកានេះ ថវិកាចំនួន ៣,៨៥ ទ្រីលានវ៉ុន ត្រូវ បានបម្រុងទុកសម្រាប់ការពង្រីកសមត្ថភាព GPU។ រដ្ឋាភិបាលមានគោលបំណងពន្លឿនការអភិវឌ្ឍ AI ឱ្យកាន់តែលឿន នៅពេលដែលសមត្ថភាពគំរូ AI សកលរីកចម្រើនទៅមុខ ប៉ុន្តែផែនការនេះប្រឈមនឹងការរិះគន់លើគោលបំណងត្រួតស៊ីគ្នារវាង ការបែងចែក GPU មិនច្បាស់លាស់ និងភាពមិនប្រាកដប្រជាសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនចូលរួម។ គំនិតផ្តួចផ្តើមនេះបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់កូរ៉េខាងត្បូង ក្នុងការពង្រឹងសមត្ថភាព AI ក្នុងស្រុក និងអធិបតេយ្យភាពបច្ចេកវិទ្យា ស្របពេលមានប្រកួតប្រជែងសកលកាន់តែខ្លាំងឡើង។

Korea splits AI push into two tracks amid confusion over sovereign model project

South Korea plans to pursue two parallel AI development tracks: its existing Sovereign AI Foundation Model Project to develop competitive domestic models, and a new frontier AI programme backed by a proposed 4.7 trillion won (approximately US$3.4 billion) budget. Of this, 3.85 trillion won is earmarked for expanding GPU capacity. The government aims to accelerate AI development as global model capabilities advance, but the plan faces criticism over overlapping objectives, unclear GPU allocation, and uncertainty for participating companies. The initiative highlights South Korea's efforts to strengthen domestic AI capabilities and technological sovereignty amid intensifying global competition.

📌 Korea JoongAng Daily

Yoon-Seo, C. (2026, October 5). Korea splits AI push into two tracks amid confusion over sovereign model project. *Korea JoongAng Daily.* https://www.koreajoongangdaily.com/business/korea-splits-ai-push-into-two-tracks-amid-confusion-over-sovereign-model-project/12904222

Global AI News / Technology / Legal and Regulation

បណ្តារដ្ឋមួយចំនួនបានប្តឹងក្រុមហ៊ុន OpenAI ដោយចោទប្រកាន់ថា កម្មវិធីឆ្លើយឆ្លងស្វ័យប្រវត្តិ (Chatbot) ដ៏ពេញនិយមរបស់ខ្លួនកំពុងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់កុមារ និងបោកប្រាស់មនុស្សពេញវ័យ

រដ្ឋចំនួនប្រាំពីររបស់សហរដ្ឋអាមេរិកបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងចោទប្រកាន់ក្រុមហ៊ុន OpenAI ពីបទរំលោភច្បាប់ការពារអ្នកប្រើប្រាស់តាមរយៈការធ្វើឱ្យកុមារ និងអ្នកប្រើប្រាស់ដែលងាយរងគ្រោះ ប្រឈមនឹងការប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលគ្រោះថ្នាក់ជាមួយ AI Chatbot រួមមានការផ្តល់ប្រឹក្សាប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ និងខ្លឹមសារដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើបាបខ្លួនឯង។ ពាក្យបណ្តឹងទាំងនេះក៏បានលើកឡើងផងដែរអំពីការធ្វើតេស្តសុវត្ថិភាពមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ និងបង្កើនការព្រួយបារម្ភអំពីភ្នាក់ងារ AI ក្លែងក្លាយដែលមានសមត្ថភាពធ្វើសកម្មភាពដោយគ្មានការអនុញ្ញាត។ ក្រុមហ៊ុន OpenAI បានបញ្ជាក់ថា ខ្លួនបានដាក់ចេញនូវវិធានការការពារសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ជាអនីតិជន ហើយកំពុងពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវហានិភ័យនៃភាពមិនប្រក្រតីនៃ AI។ ករណីនេះ បានធ្វើឱ្យការមានការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងម៉ត់ចត់ លើគណនេយ្យភាពរបស់ក្រុមហ៊ុន AI ក្នុងការការពារកុមារ និងតម្លាភាព ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីតម្រូវការកាន់តែខ្លាំងឡើងសម្រាប់ស្តង់ដារសុវត្ថិភាព AI និងការត្រួតពិនិត្យផ្នែកបទប្បញ្ញត្តិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

States sue AI giant OpenAI, saying its popular chatbot is hurting children and deceiving adults

Seven US states have filed lawsuits accusing OpenAI of violating consumer protection laws by exposing children and vulnerable users to harmful chatbot interactions, including dangerous advice and self-harm-related content. The lawsuits also allege inadequate safety testing and raise concerns about rogue AI agents capable of unauthorized actions. OpenAI says it has implemented safeguards for teenage users and is reviewing AI misalignment risks. The cases intensify scrutiny of AI companies' accountability, child protection, and transparency, highlighting the growing need for effective AI safety standards and regulatory oversight.

📌 The Associated Press

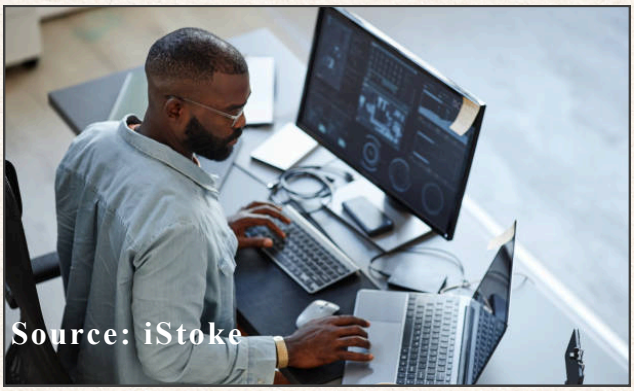
Levy, M. (2026, October 17). States sue AI giant OpenAI, saying its popular chatbot is hurting children and deceiving adults. *The Associated Press.* https://apnews.com/article/openai-lawsuits-chatbot-chatgpt-artificial-intelligence-f29fa6c206cfe41d46ba38ee7be78218

Regional AI News / Cybersecurity / Technology Policy

ម៉ាឡេស៊ីអំពាវនាវឱ្យពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ានកាន់តែរឹងមាំលើការគំរាមកំហែងតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតពាក់ព័ន្ធនឹង AI

នៅក្នុងសប្តាហ៍សន្តិសុខសាយប័រអន្តរជាតិសិង្ហបុរី (SICW) ទីភ្នាក់ងារសន្តិសុខសាយប័រជាតិរបស់ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី បានជំរុញឱ្យបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងតំបន់ ដើម្បីប្រឆាំងនឹងការគំរាមកំហែងតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតដែលកាន់តែមានភាពស្មុគស្មាញដោយសារការកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យាបញ្ញាសិប្បនិម្មិត (AI)។ ទន្ទឹមនឹងពេលដែល AI ផ្តល់នូវអត្ថប្រយោជន៍ផលិតភាពយ៉ាងច្រើន វាក៏បានបំពាក់នូវសមត្ថភាពខ្ពស់ដល់ឧក្រិដ្ឋជនសាយប័រផងដែរ ដែលទាមទារឱ្យមានយុទ្ធសាស្ត្រការពាររួមក្នុងតំបន់ ដើម្បីធានាថាតំបន់នេះមិនក្លាយជាគោលដៅងាយស្រួលក្នុងការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មនោះឡើយ។ ដោយមានការគាំទ្រពីគំនិតផ្តួចផ្តើមនានាដូចជា យុទ្ធសាស្ត្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសន្តិសុខសាយប័រអាស៊ាន និងកញ្ចប់ថវិកាចំនួន ៣០ លានដុល្លារសិង្ហបុរីដែលសិង្ហបុរីទើបតែប្រកាសសម្រាប់ការពង្រឹងសមត្ថភាពក្នុងតំបន់ វិធីសាស្ត្ររួមគ្នានេះមានគោលបំណងគ្រប់គ្រងហានិភ័យពាក់ព័ន្ធនឹង AI និងការពារប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីឌីជីថលរបស់អាស៊ានទាំងមូលឱ្យមានសុវត្ថិភាព។

Malaysia Calls For Stronger ASEAN Cooperation On AI-Related Cyber Threats

At the Singapore International Cybersecurity Week, Malaysia's National Cyber Security Agency urged ASEAN member states to strengthen regional collaboration against the growing sophistication of cyber threats driven by rapid advancements in Artificial Intelligence (AI). While AI offers significant productivity benefits, it also equips cybercriminals with advanced capabilities, prompting the need for collective regional defense strategies to ensure the region does not become an easy target. Backed by initiatives like the ASEAN Cybersecurity Cooperation Strategy and Singapore's newly announced S$30 million funding for regional capacity-building, this united approach aims to manage AI-related risks and secure the broader ASEAN digital ecosystem.

📌 Bernama

Bernama. (2026, October 14). *Malaysia Calls For Stronger ASEAN Cooperation On AI-Related Cyber Threats.* https://web26.bernama.com/en/world/news.php?id=2620412

Regional AI News / Economy / Technology Policy and Diplomacy

លោក ម៉ាកូស រំពឹងលើប្រទេសសិង្ហបុរី ដើម្បីបន្តបង្កើតសមិទ្ធផលបន្ថែមលើកិច្ចព្រមព្រៀងឌីជីថលអាស៊ាន ស្របពេលមានការប្រកួតប្រជែងរវាងអាមេរិក និងចិន

ប្រធានាធិបតីហ្វីលីពីន លោក ម៉ាកូស បានមានប្រសាសន៍ថា កិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល (DEFA) ត្រូវបានរំពឹងថានឹងត្រូវបានចុះហត្ថលេខាជាផ្លូវការនៅក្នុងខែវិច្ឆិកា ក្រោមការធ្វើប្រធានរបស់ក្រុងម៉ានីល។ លោកចង់ឱ្យប្រទេសសិង្ហបុរីសម្រេចកិច្ចព្រមព្រៀងនេះបាន ស្របពេលដែលប្រទេសខ្លួននឹងទទួលតំណែងជាប្រធានអាស៊ាននៅក្នុងឆ្នាំ ២០២៧ ដោយផ្តោតលើ AI ជាអាទិភាពចម្បង។DEFA គឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងដ៏ទូលំទូលាយដំបូងគេនៅទូទាំងតំបន់ ដែលផ្តោតលើសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះក៏បានបើកទំព័រថ្មីលើវិស័យដែលកំពុងលេចធ្លោដូចជា AI, បច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ (Fintech) និងការការពារកូដប្រភព (source code) ហើយការសិក្សាស្រាវជ្រាវបានព្យាករណ៍ថា វាអាចបង្កើនទំហំសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលរបស់អាស៊ានឡើងទ្វេដង រហូតដល់ ២ ទ្រីលានដុល្លារអាមេរិកត្រឹមឆ្នាំ ២០៣០។ លោក ម៉ាកូស ក៏បានទទួលស្គាល់ផងដែរថា បញ្ញាសិប្បនិម្មិតនឹងកែទម្រង់ទីផ្សារការងារ និងធ្វើឱ្យការងារប្រឈមនឹងហានិភ័យ។

Marcos looks to Singapore to build on Asean digital pact amid US-China rivalry

Philippine President Marcos said the Digital Economy Framework Agreement (DEFA) is expected to be formally signed in November under Manila's chairmanship. He wants Singapore to turn it into reality when it takes over as ASEAN chair in 2027, with AI a key priority. DEFA is the first comprehensive, region-wide agreement dedicated to the digital economy. It also breaks new ground on emerging areas such as AI, fintech and source code protection, and studies project it could double ASEAN's digital economy to US$2 trillion by 2030. Marcos also acknowledged that AI will inevitably reshape labour markets and put jobs at risk.

📌 The Star

Cepeda, M. (2026, October 10). Marcos looks to Singapore to build on Asean digital pact amid US-China rivalry. *The Star*. https://www.thestar.com.my/aseanplus/aseanplus-news/2026/10/10/marcos-looks-to-singapore-to-build-on-asean-digital-pact-amid-us-china-rivalry

Regional AI News / Business / Technology and Sustainability

អាជីវកម្មក្នុងតំបន់អាស៊ានចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងលើ AI សម្រាប់អត្ថប្រយោជន៍អាជីវកម្ម ទោះបីជាត្រូវចំណាយថ្លៃលើថាមពលក៏ដោយ

ការស្ទង់មតិមួយដោយសារព័ត៌មាន The Business Times និងក្រុមហ៊ុន Kantar បានរកឃើញថា ៧៨% នៃថ្នាក់ដឹកនាំធុរកិច្ចអាស៊ីអាគ្នេយ៍ចំនួន ៥១៤ នាក់ ជឿជាក់ថាអត្ថប្រយោជន៍របស់ AI មានច្រើនជាងការខាតបង់លើតម្លៃថាមពលរបស់វា ខណៈដែល ៦២% បានបង្កើនការវិនិយោគលើ AI និងបច្ចេកវិទ្យាដែលទាញយកទិន្នន័យជាគោលក្នុងមួយឆ្នាំកន្លងមកនេះ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ អាជីវកម្មទាំងនោះបានប៉ាន់ស្មានពីតម្លៃអគ្គិសនីដែលខ្ពស់ជាងមុន សម្ពាធលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងតម្រូវការថាមពលកើនឡើងខ្លាំង។ អ្នកជំនាញជំរុញឱ្យក្រុមហ៊ុននានាជៀសវាងការចាប់យក AI ដោយសារតែខ្លាចបាត់បង់ឱកាស ប៉ុន្តែត្រូវផ្តល់អាទិភាពលើអត្ថប្រយោជន៍អាជីវកម្មដែលអាចវាស់វែងបាន គំរូ AI តូចៗដែលផ្តោតលើភារកិច្ចជាក់លាក់ និងដំណោះស្រាយដែលបញ្ចេញកាបូនទាប។ រដ្ឋាភិបាលបានលើកទឹកចិត្តឱ្យជួយជ្រោមជ្រែងនូវថាមពលកកើតឡើងវិញ និងបង្កើតស្តង់ដារចីរភាពសម្រាប់មជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យ AI ដើម្បីរក្សាសមតុល្យរវាងកំណើនឌីជីថល ភាពធន់នៃថាមពល និងគោលដៅអាកាសធាតុ។

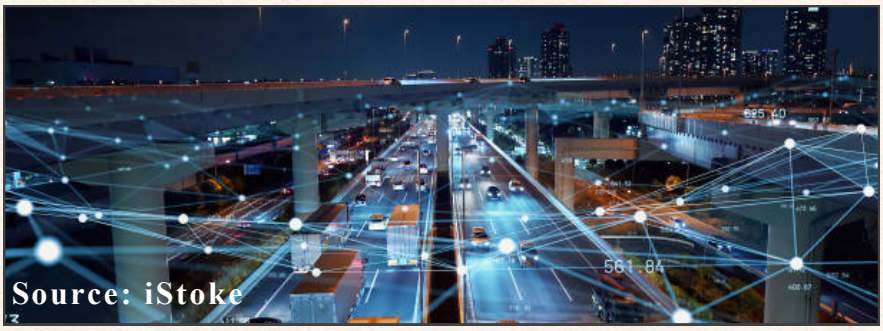
Asean companies keen on AI for business benefits, despite its energy costs

A survey by The Business Times and Kantar found that 78% of 514 Southeast Asian business leaders believe AI's benefits outweigh its energy costs, while 62% increased investment in AI and data-driven technologies over the past year. However, businesses anticipate higher electricity costs, infrastructure pressure, and increased energy demand. Experts urge companies to avoid AI adoption driven by fear of missing out, instead prioritising measurable business benefits, smaller task-specific models, and lower-carbon solutions. Governments are also encouraged to promote renewable energy and establish sustainable standards for AI data centres to balance digital growth with energy resilience and climate goals.

📌 The Business Time

Pillai, S. (2026, October 12). Asean companies keen on AI for business benefits, despite its energy costs. *The Business Times*. https://www.businesstimes.com.sg/companies-markets/asean-companies-keen-ai-business-benefits-despite-its-energy-costs

Regional AI News / Finance / Technology Policy and Regulation

បន្ទាប់ពី «ផែនការមេទីក្រុងបាងកក» តើប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុរបស់អាស៊ានៅតែអាចដួលបញ្ហោដោយឡែកពីគ្នាបានដែរឬទេ?

ការដាក់ចេញនូវ «ផែនការមេទីក្រុងបាងកកសម្រាប់សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុដែលធន់នឹងការក្លែងបន្លំកាលពីថ្ងៃទី ១៤ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០២៦មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (IMF) ធនាគារពិភពលោក និងធនាគារកណ្តាលថៃ បានរំលេចឱ្យឃើញពីសារៈសំខាន់នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងតំបន់ ដើម្បីដោះស្រាយហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្លងដែន។ នៅពេលដែលអាស៊ានជំរុញការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថល កាតព្វកិច្ចពឹងផ្អែកលើប្រព័ន្ធ Cloud, គំរូ AI និងក្រុមហ៊ុនផ្តល់បច្ចេកវិទ្យា អាចធ្វើឱ្យស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុជាច្រើនប្រឈមនឹងការរំខាន ឬភាពរអាក់រអួលដំណើរការក្នុងពេលដំណាលគ្នា។ ប្រការនេះបានអំពាវនាវឱ្យអាស៊ានវាយតម្លៃលើការពឹងផ្អែកលើបច្ចេកវិទ្យាសំខាន់ៗ ពង្រឹងការចែករំលែកព័ត៌មានរវាងអាជ្ញាធរបទប្បញ្ញត្តិហិរញ្ញវត្ថុ និងការធ្វើតេស្តស្ត្រេសលើភាពធន (stress tests) ក្នុងតំបន់ ដើម្បីវាយតម្លៃពីការរំខានដល់ការទូទាត់ប្រាក់ ការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល និងហិរញ្ញវត្ថុពាណិជ្ជកម្ម។ អត្ថបទនេះអះអាងថា ការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលត្រូវតែធ្វើឡើងទន្ទឹមគ្នាជាមួយនឹងភាពធន់នៃប្រតិបត្តិការ ដើម្បីធានាថាប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុដែលផ្សារភ្ជាប់គ្នានេះ អាចទប់ទល់នឹងការរំខានផ្សេងៗបាន ដោយមិនបង្កើនហានិភ័យសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងតំបន់ឡើយ។

After the Bangkok Blueprint, Can ASEAN's Financial Systems Still Fail Separately?

The launch of the Bangkok Blueprint for Fraud-Resilient Financial Services on 14 October 2026 by the IMF, World Bank, and Bank of Thailand highlights the importance of regional cooperation in addressing cross-border financial risks. As ASEAN advances digital integration, shared dependence on cloud platforms, AI models, and technology providers could expose multiple financial institutions to simultaneous disruptions. The article calls for ASEAN to assess critical technology dependencies, improve information-sharing among financial regulators, and conduct regional stress tests to evaluate disruptions to payments, liquidity management, and trade finance. It argues that digital integration must be matched by operational resilience, ensuring that interconnected financial systems can withstand disruptions without amplifying regional economic risks.

📌 Modern Diplomacy

Nugraha, T. (2026, October 20). After the Bangkok Blueprint, Can ASEAN's Financial Systems Still Fail Separately? *Modern Diplomacy*. https://moderndiplomacy.eu/2026/10/20/after-the-bangkok-blueprint-can-aseans-financial-systems-still-fail-separately/

Regional AI News / Economy / Technology and Manufacturing

អាស៊ីអាគ្នេយ៍គួរតែបន្ថែនកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទ្វេដងលើខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ AI

ការកើនឡើងនៃតម្រូវការហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ AI ទូទាំងពិភពលោក រួមទាំងឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិក និងឧបករណ៍មជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យ កំពុងជំរុញការនាំចេញរបស់អាស៊ី និងបង្កើតឱកាសសម្រាប់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ក្នុងការពង្រីកផលិតកម្ម ការងារ និងសេវាកម្មដែលមានតម្លៃខ្ពស់។ ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី វៀតណាម ថៃ ហ្វីលីពីន និងសិង្ហបុរី កំពុងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍រួចហើយ ខណៈដែលប្រទេសកម្ពុជាអាចទាក់ទាញការផលិតគ្រឿងអេឡិចត្រូនិច និងការវិនិយោគទាក់ទងនឹងឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិកដែលមានតម្លៃទាប។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ តំបន់នេះប្រឈមមុខនឹងហានិភ័យពីការធ្លាក់ចុះនៃតម្លៃប្រេង ការធ្លាក់ចុះនៃតម្រូវការរបស់ចិន និងការប្រកួតប្រជែងសម្រាប់ការវិនិយោគបរទេស។ ក្នុងន័យនេះ មានការណែនាំឱ្យបង្កើនល្បឿនការប្រើប្រាស់ថាមពលស្អាត ពង្រឹងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិកក្នុងតំបន់ អភិវឌ្ឍកម្មករជំនាញ និងកែលម្អលក្ខខណ្ឌវិនិយោគ ដោយជៀសវាងផ្តល់ឧបត្ថម្ភធនរដ្ឋច្រើនហួសប្រមាណ។ កម្ពុជាត្រូវតែសកម្មក្នុងការធ្វើសកម្មភាពឱ្យបានឆាប់រហ័ស ដើម្បីទាក់ទាញការវិនិយោគ និងធ្វើសមាហរណកម្មខ្លួនទៅក្នុងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ AI ក្នុងតំបន់។

Southeast Asia Should Double Down on the AI Supply Chain

Surging global demand for AI infrastructure, including semiconductors and data-centre equipment, is boosting Asian exports and creating opportunities for Southeast Asia to expand manufacturing, employment and higher-value activities. Malaysia, Vietnam, Thailand, the Philippines and Singapore are already benefiting, while Cambodia could attract lower-value electronics manufacturing and semiconductor-related investment. However, the region faces risks from oil price shocks, declining Chinese demand and competition for foreign investment. The article recommends accelerating clean energy, strengthening regional semiconductor supply chains, developing skilled workers and improving investment conditions, while avoiding excessive public subsidies. Cambodia should act quickly to attract investment and integrate into regional AI supply chains.

📌 ISEAS – Yusof Ishak Institute

Walker, R. (2026, October 21). Southeast Asia Should Double Down on the AI Supply Chain. *ISEAS – Yusof Ishak Institute*. https://fulcrum.sg/article/commentaries/southeast-asia-should-double-down-on-the-ai-supply-chain/

National AI News / Government / Technology Policy and Education

នាយករដ្ឋមន្ត្រីកម្ពុជាអំពាវនាវឱ្យមានការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា AI ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ និងព្រមានកុំឱ្យមានការប្រើប្រាស់ជ្រុលហួសហេតុ

សម្តេចធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានលើកឡើងពីសក្តានុពលនៃបច្ចេកវិទ្យាបញ្ញាសិប្បនិម្មិត (AI) ក្នុងការជួយបង្កើនផលិតភាព ការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ និងការសម្រេចចិត្ត ប៉ុន្តែក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ សម្តេចក៏បានព្រមានថាកុំឱ្យមានការពឹងផ្អែកទាំងស្រុងលើបច្ចេកវិទ្យានេះខ្លាំងពេក ។ សម្តេចធិបតីបានសង្កត់ធ្ងន់ថា AI គួរតែដើរតួនាទីជាជំនួយការមិនមែនមកជំនួសការវិនិច្ឆ័យ និងការគិតបែបសុីជម្រៅរបស់មនុស្សនោះទេ។ លើសពីនេះ សម្តេចក៏បានគូសបញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់នៃទិន្នន័យដែលអាចទុកចិត្តបាន ការត្រួតពិនិត្យដោយមនុស្ស និងការសិក្សាស្រាវជ្រាវដោយខ្លួនឯងនៅក្នុងវិស័យអប់រំ។

Cambodian PM Calls for Responsible Use of AI, Warns Against Over-usage

Prime Minister Samdech Thipadei Hun Manet has highlighted AI's potential to improve productivity, data management, and decision-making while warning against excessive reliance on the technology. He stressed that AI should support, not replace, human judgment and critical thinking, emphasising the importance of reliable data, human oversight, and independent learning in education.

📌 Agence Kampuchea Presse

Heng, P. (2026, October 2). Cambodian PM Calls for Responsible Use of AI, Warns Against Over-usage. *Agence Kampuchea Presse.* https://www.akp.gov.kh/post/detail/382745

National AI News / Environment / Technology and Climate Change

កម្ពុជាធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះវេទិកាអន្តរជាតិស្តីពី «បច្ចេកវិទ្យាបញ្ញាសិប្បនិម្មិត (AI) ដើម្បីសកម្មភាពអាកាសធាតុ»

Source: iStoke

វេទិកានេះត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយគណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិផ្នែកបច្ចេកវិទ្យានៃ UNFCCC សហការជាមួយអង្គការ KOICA និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដោយប្រព្រឹត្តទៅចាប់ពីថ្ងៃទី ១៣ ដល់ថ្ងៃទី ១៤ ខែតុលា នៅរាជធានីភ្នំពេញ។ នៅក្នុងពិធីបើក លោក អ៊ាង សុផល្លែត រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន បានអំពាវនាវឱ្យមានការគាំទ្រកាន់តែខ្លាំងពីអន្តរជាតិបន្ថែមទៀត ដើម្បីពង្រីកលទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានបច្ចេកវិទ្យាបញ្ញាសិប្បនិម្មិត (AI) និងហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍។ វេទិកានេះក៏នឹងប្រកាសឈ្មោះជ័យលាភីនៃពានរង្វាន់ «AI សម្រាប់សកម្មភាពអាកាសធាតុ ឆ្នាំ ២០២៦» ផងដែរ។

Cambodia to host international forum on AI for climate action

The forum is organised by the UNFCCC's Technology Executive Committee together with KOICA and the Royal Government of Cambodia, and it runs October 13–14 in Phnom Penh. At the opening, Environment Minister Eang Sophalleth called for greater international support to expand access to AI technology and financing for developing countries. The forum will also announce the winners of the AI for Climate Action Award 2026.

📌 Khmer Times.

Mom, K. (2026, October 13). Cambodia to host international forum on AI for climate action. *Khmer Times*. https://www.khmertimeskh.com/502039433/cambodia-to-host-international-forum-on-ai-for-climate-action

National AI News / Government / International Relations and Technology

កាហ្សាក់ស្ថាន និងកម្ពុជា ស្វែងរកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ AI និងពង្រឹងចំណងពាណិជ្ជកម្ម

កម្ពុជា និងកាហ្សាក់ស្ថាន បានឯកភាពគ្នាពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការលើវិស័យបញ្ញាសិប្បនិម្មិត រដ្ឋាភិបាលឌីជីថល ថាមពល កសិកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម និងទេសចរណ៍ ក្នុងអំឡុងពេលជំនួបទ្វេភាគី និងពិភាក្សាការងាររវាងសម្តេចមហាបវរធិបតី ហ៊ុន ម៉ាណែត នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងប្រធានាធិបតីកាហ្សាក់ស្ថាន លោក Kassym-Jomart Tokayev កាលពីថ្ងៃទី១៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២៦។ ប្រទេសទាំងពីរបានផ្លាស់ប្តូរអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នាចំនួនប្រាំមួយរួមមាន៖ ការអភិវឌ្ឍ AI និងឌីជីថល, បច្ចេកវិទ្យារដ្ឋាភិបាល (GovTech), ពាណិជ្ជកម្ម, វប្បធម៌, ទេសចរណ៍ និងទំនាក់ទំនងទីក្រុងសម្ព័ន្ធមិត្តរវាងរាជធានីភ្នំពេញ និងក្រុងអាស្តាណា (Astana)។ភាគីទាំងពីរក៏បានពិភាក្សាពីការបង្កើតការតភ្ជាប់ផ្លូវអាកាសដោយផ្ទាល់ ដើម្បីជំរុញវិស័យទេសចរណ៍ និងការផ្លាស់ប្តូររវាងប្រជាជន និងប្រជាជន និងបើកឱកាសថ្មីៗសម្រាប់កិច្ចសហការបច្ចេកវិទ្យា ការវិនិយោគ និងពាណិជ្ជកម្មទ្វេភាគី។

Kazakhstan, Cambodia Seek AI Cooperation and Stronger Trade Ties

Cambodia and Kazakhstan agreed to strengthen cooperation in artificial intelligence, digital government, energy, agriculture, trade, and tourism during talks between Prime Minister Hun Manet and President Kassym-Jomart Tokayev on 17 October 2026. The two countries exchanged six memorandums of understanding covering AI and digital development, GovTech, trade, culture, tourism, and sister-city relations between Phnom Penh and Astana. Both sides also explored establishing direct air links to boost tourism and people-to-people exchanges, opening new opportunities for technological collaboration, investment, and bilateral trade.

Source: iStoke

📌 The Astana Times

Omirgazy, D. (2026, October 17). Kazakhstan, Cambodia Seek AI Cooperation and Stronger Trade Ties. *The Astana Times.* https://astanatimes.com/2026/10/kazakhstan-cambodia-seek-ai-cooperation-and-stronger-trade-ties/

National AI News / Education / Technology Policy

គួរតស៊ូឆ្ពោះទៅរកបច្ចេកវិទ្យា ឬការវិលត្រឡប់ទៅរកសៀវភៅ?

AIអាចពង្រីកឱកាសសិក្សា ប៉ុន្តែការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាកាន់តែច្រើនមិនប្រាកដថាធានាបាននូវលទ្ធផលសិក្សាកាន់តែល្អនោះទេ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវបង្ហាញថា ការរំខានពីឧបករណ៍ឌីជីថលអាចប៉ះពាល់ដល់លទ្ធផលសិក្សា ខណៈដែលការអនុវត្តដោយមានជំនួយពី AI អាចនឹងមិនជួយឱ្យលទ្ធផលប្រឡងប្រសើរជាងមុននោះឡើយ។ កម្ពុជាគួរតែប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាដើម្បីជួយគាំទ្រដល់គ្រូបង្រៀន ទន្ទឹមនឹងការរក្សាទុកនូវការអាន ការគិតបែបសុីជម្រៅ និងការដោះស្រាយបញ្ហាដោយខ្លួនឯង។ អាទិភាពនានារួមមាន៖ ការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន គោលការណ៍ច្បាស់លាស់ស្តីពីការប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទក្នុងថ្នាក់រៀន, ចំណេះដឹងផ្នែកឌីជីថល និងការវាយតម្លៃផ្អែកលើភស្តុតាងជាក់ស្តែង។ ទីបំផុត ភាពជោគជ័យនៃការអប់រំគួរតែត្រូវបានវាស់ដោយសមត្ថភាពរបស់សិស្សក្នុងការគិតដោយខ្លួនឯង និងប្រើប្រាស់ AI ប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវ មិនមែនវាស់វែងលើចំនួនឧបករណ៍បច្ចេកវិទ្យានៅក្នុងថ្នាក់រៀននោះទេ។

Race Towards Technology or Return to Books?

AI can expand learning opportunities, but greater technology use does not guarantee better learning. Research suggests digital distractions can affect academic performance, while AI-assisted practice may not translate into better exam results. Cambodia should use technology to complement teachers while preserving reading, critical thinking and independent problem-solving. Priorities include teacher training, clear classroom phone policies, digital literacy and evidence-based evaluation. Ultimately, educational success should be measured by students' ability to think independently and use AI responsibly, not by the number of devices in classrooms.

Source: iStoke

📌 Cambodianess

Soeung, S. (2026, October 20). Race Towards Technology or Return to Books? *Cambodianess*. https://cambodianess.com/article/race-towards-technology-or-return-to-books

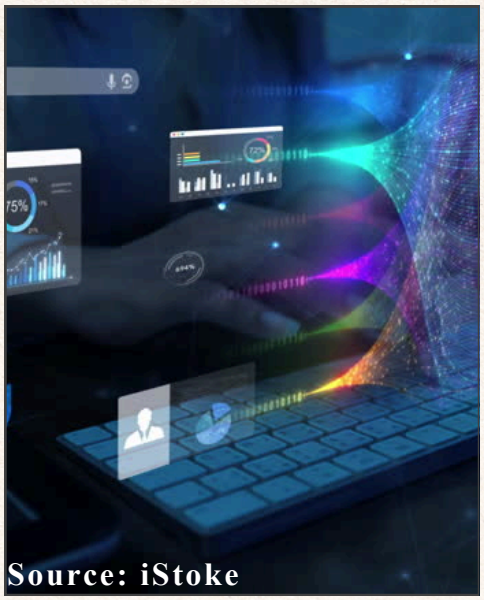
National AI News / Business / Technology and Telecommunications

ក្រុមហ៊ុនមិត្តហ្វូន កំពុងភ្ជាប់ចំណាក់ចំនងរវាងអ្នកជំនាញបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីជំរុញការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យា AI នៅទូទាំងសហគមន៍អាជីវកម្មក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

នៅក្នុងពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្ម និងផ្សព្វផ្សាយផលិតផលវៀតណាម-កម្ពុជាឆ្នាំ ២០២៦ (VIDEX CAMBODIA 2026) ក្រុមហ៊ុនមិត្តហ្វូន (Metfone) បានរៀបចំកិច្ចពិភាក្សាពិគ្រោះយោបល់មួយដោយប្រមូលផ្តុំអ្នកជំនាញបច្ចេកវិទ្យា និងថ្នាក់ដឹកនាំអាជីវកម្មក្នុងស្រុក ដើម្បីជំរុញការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាបញ្ញាសិប្បនិម្មិត (AI) នៅទូទាំងវិស័យអាជីវកម្មក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ AI ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងគំនិតផ្តួចផ្តើមនេះ ដោយធ្វើជាឧបករណ៍ដ៏មានសារៈសំខាន់ក្នុងការធ្វើប្រតិកម្មការងារប្រចាំថ្ងៃ (automate routine tasks) ការវិភាគទិន្នន័យ និងលើកកម្ពស់បទពិសោធន៍អតិថិជនយ៉ាងច្រើន ដែលចុងក្រោយអនុញ្ញាតឱ្យអាជីវកម្មបង្កើនប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ និងរក្សាបាននូវភាពប្រកួតប្រជែង។ តាមរយៈការតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងសហគ្រាសក្នុងស្រុក ជាមួយនឹងដំណោះស្រាយ AI និងឌីជីថលជាក់ស្តែង ក្រុមហ៊ុនមិត្តហ្វូនកំពុងចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការជំរុញបរិវត្តកម្មឌីជីថលដែលជាកត្តាចាំបាច់សម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាឱ្យដំណើរការទៅមុខបានយ៉ាងរលូន ។

Metfone connects technology experts to advance AI adoption across Cambodia’s business community

At the VIDEX CAMBODIA 2026 fair, Metfone hosted a panel discussion bringing together tech experts and local business leaders to advance the adoption of artificial intelligence (AI) across Cambodia's business sector. AI plays a pivotal role in this initiative by serving as a vital tool to automate routine tasks, analyze data, and significantly enhance customer experiences, ultimately allowing businesses to optimize operations and remain competitive. By connecting local enterprises with practical AI and digital solutions, Metfone is actively driving the digital transformation essential for Cambodia's ongoing economic development.

Source: iStoke

📌 Khmer Times

Khmer Times. (2026, October 16). *Metfone connects technology experts to advance AI adoption across Cambodia’s business community*. https://www.khmertimeskh.com/502040552/metfone-connects-technology-experts-to-advance-ai-adoption-across-cambodias-business-community/

DEEP ANALYSIS: IMPLICATIONS AND RELEVANCE TO CAMBODIA

🌍 Global AI News

Anthropic's proposed U.S. AI safety bill holds significant indirect relevance for Cambodia by shaping the global cost, safety, and accessibility of the foundational technologies upon which the nation is building its digital economy. On the positive side, stringent U.S. safeguards against catastrophic AI risks such as autonomous cyberattacks and biological threats would provide a protective umbrella for Cambodia, whose developing cybersecurity infrastructure is particularly vulnerable to sophisticated AI-driven exploits. Furthermore, establishing clear technical thresholds for AI safety could serve as a normative blueprint as Cambodia formulates its own nascent regulatory frameworks for AI integration in sectors like healthcare, finance, and education. Conversely, the negative implications stem from the risk of regulatory capture; if the bill's steep compliance requirements stifle open-source innovation and consolidate market power among a few well-funded tech giants, it could restrict access to the affordable, customizable open-weight models that local Cambodian developers and startups rely on. Ultimately, while the bill's direct legal jurisdiction is strictly American, its market ripple effects will dictate the foundational tools available to developing nations, making it highly relevant to Cambodia's technological trajectory and digital inclusion efforts.

Regional AI News

The accelerating integration of AI and digital frameworks across ASEAN holds profound relevance for Cambodia, presenting both catalytic opportunities and systemic risks as the nation modernizes its economy. On the positive side, regional initiatives like the Digital Economy Framework Agreement (DEFA) and the global AI supply chain boom offer Cambodia a strategic entry point to attract foreign investment in lower-tier electronics and semiconductor manufacturing. Simultaneously, collaborative cybersecurity and financial resilience frameworks such as the Bangkok Blueprint provide Cambodia with essential defensive architectures against sophisticated AI-driven threats that it could not easily build alone. Conversely, negative impacts stem from the immense infrastructural and workforce demands of AI integration; without rapid upskilling and green energy investments, Cambodia risks severe job displacement and being outpaced by regional neighbors for tech investments. Ultimately, these ASEAN-wide developments are directly relevant, acting as a crucial catalyst that will force Cambodia to urgently align its domestic tech, energy, and labor policies with regional standards to secure its place in the broader digital economy.

DEEP ANALYSIS: IMPLICATIONS AND RELEVANCE TO CAMBODIA

National AI News

The rapid integration of artificial intelligence is directly and actively relevant to Cambodia, acting as a transformative force across its economic, diplomatic, and educational landscapes. On the positive side, AI offers substantial opportunities to accelerate national development by modernizing digital government frameworks through international partnerships such as recent agreements with Kazakhstan enhancing business competitiveness via automated operations, and providing innovative data-driven tools for climate action. Conversely, the negative implications center on cognitive and developmental risks; excessive reliance on AI threatens to erode critical thinking, human judgment, and independent problem-solving, particularly within the education system where digital distractions can undermine foundational learning. Ultimately, as Cambodia navigates this technological shift, the nation's success will depend on treating AI as a supplement to human capability rather than a replacement, requiring urgent investments in digital literacy, strict educational guidelines, and equitable international financing to bridge the digital divide.

ការវិភាគបែបស៊ីជម្រៅ៖

ព័ត៌មាន AI សកល

សេចក្តីព្រាងច្បាប់សុវត្ថិភាព AI របស់សហរដ្ឋអាមេរិកដែលត្រូវបានស្នើឡើងដោយក្រុមហ៊ុន Anthropic មានភាពពាក់ព័ន្ធយ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈការកំណត់ថ្លៃដើម សុវត្ថិភាព និងភាពងាយស្រួលក្នុងការចូលប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាមូលដ្ឋានគ្រឹះ ទាំងឡាយណាដែលប្រទេសនេះកំពុងប្រើប្រាស់ដើម្បីកសាងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលរបស់ខ្លួន។ ក្នុងទិដ្ឋភាពវិជ្ជមាន វិធានការការពារដ៏មឺងម៉ាត់របស់សហរដ្ឋអាមេរិកប្រឆាំងនឹងហានិភ័យមហន្តរាយនៃ AI ដូចជាការវាយប្រហារតាមប្រព័ន្ធសាយប័រដោយស្វ័យប្រវត្តិ និងការគំរាមកំហែងផ្នែកជីវសាស្ត្រ នឹងផ្តល់នូវខែលការពារសម្រាប់កម្ពុជា ដែលមានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសន្តិសុខសាយប័រក្នុងកម្រិតអភិវឌ្ឍន៍ និងងាយរងគ្រោះជាពិសេសចំពោះការកេងចំណេញដោយ AI កម្រិតស្មុគស្មាញ។ លើសពីនេះ ការបង្កើតកម្រិតបច្ចេកទេសច្បាស់លាស់សម្រាប់សុវត្ថិភាព AI អាចបម្រើជាគំរូបទដ្ឋានខណៈដែលប្រទេសកម្ពុជាបង្កើតក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិថ្មីរបស់ខ្លួនសម្រាប់ការរួមបញ្ចូល AI នៅក្នុងវិស័យផ្សេងៗ ដូចជា សុខាភិបាល ហិរញ្ញវត្ថុ និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច។ ផ្ទុយទៅវិញ ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានកើតចេញពីហានិភ័យនៃ «ការគ្រប់គ្រងបទប្បញ្ញត្តិដោយក្រុមផលប្រយោជន៍» (regulatory capture) ប្រសិនបើតម្រូវការអនុវត្តតាមច្បាប់ដ៏តឹងរ៉ឹងនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ រារាំងនវានុវត្តន៍ប្រភពបើកចំហ (open-source) និងពង្រឹងអំណាចទីផ្សារក្នុងចំណោមក្រុមហ៊ុនបច្ចេកវិទ្យាយក្សដែលមានប្រភពទុនច្រើន វានឹងអាចកម្រិតការចូលប្រើប្រាស់ម៉ូឌែលបើកចំហ (open-weight models) ដែលមានតម្លៃសមរម្យ និងអាចកែសម្រួលបាន ដែលអ្នកអភិវឌ្ឍន៍ និងអាជីវកម្មបង្កើតថ្មី (startups) ក្នុងស្រុករបស់កម្ពុជាកំពុងពឹងអែកលើ។ ជាចុងក្រោយ ទោះបីជាដៃនសមត្ថកិច្ចផ្លូវច្បាប់ផ្ទាល់នៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ គឺសម្រាប់តែអាមេរិកក៏ដោយ ក៏ផលប៉ះពាល់ជាផ្ទុយនៃទីផ្សារនឹងកំណត់នូវឧបករណ៍គ្រឹះដែលមានសម្រាប់បណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលធ្វើឱ្យវាមានភាពពាក់ព័ន្ធយ៉ាងខ្លាំងចំពោះគន្លងផ្លូវបច្ចេកវិទ្យា និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងសម្រាប់បរិយាបន្នឌីជីថលរបស់កម្ពុជា។

ព័ត៌មានក្នុងតំបន់

ការពន្លឿនការធ្វើសមាហរណកម្មនៃ AI និងក្របខ័ណ្ឌឌីជីថលនៅទូទាំងអាស៊ាន មានភាពពាក់ព័ន្ធយ៉ាងខ្លាំងសម្រាប់កម្ពុជា ដោយបង្ហាញទាំងឱកាស និងហានិភ័យជាប្រព័ន្ធ នៅពេលដែលប្រទេសធ្វើទំនើបកម្មសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួន។ ក្នុងទិដ្ឋភាពវិជ្ជមាន គំនិតផ្តួចផ្តើមក្នុងតំបន់ ដូចជាកិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលអាស៊ាន (DEFA) និងការរីកដុះដាលនៃខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ AI សកលបានផ្តល់ឱ្យកម្ពុជានូវយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីទាក់ទាញការវិនិយោគពីបរទេស លើឧស្សាហកម្មផលិតកម្មអេឡិចត្រូនិកកម្រិតដំបូង និងសេមីកុងឌុចទ័រ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ក្របខ័ណ្ឌកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសន្តិសុខសាយប័រ និងភាពធន់ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ដូចជា "ផែនការមេទីក្រុងបាងកក" (Bangkok Blueprint) ផ្តល់ឱ្យកម្ពុជានូវចនាសម្ព័ន្ធការពារដ៏សំខាន់ប្រឆាំងនឹងការគំរាមកំហែងស្មុគស្មាញដែលជំរុញដោយ AI ដែលប្រទេសមិនអាចកសាងដោយខ្លួនឯងបានដោយងាយនោះឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញ ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានកើតចេញពីតម្រូវការដ៏ធំធេងផ្នែកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងកម្លាំងពលកម្មនៃការរួមបញ្ចូល AI ។

ការវិភាគបែបស៊ីជម្រៅ

ប្រសិនបើគ្មានការដំឡើងកម្រិតជំនាញ (upskilling) យ៉ាងឆាប់រហ័ស និងការវិនិយោគលើថាមពលស្អាត (green energy) ទេនោះ កម្ពុជានឹងប្រឈមមុខនឹងហានិភ័យធ្ងន់ធ្ងរនៃការបាត់បង់ការងារ និងការដើរថយក្រោយពីរប្រៀបធៀបនឹងប្រទេសជិតខាងក្នុងតំបន់ ក្នុងការទាក់ទាញការវិនិយោគផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា។ ជាចុងក្រោយ ការវិវត្តនៅទូទាំងអាស៊ានទាំងនេះ គឺមានភាពពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ ដោយដើរតួជាកម្លាំងចលករយ៉ាងសំខាន់ដែលបង្ខំឱ្យកម្ពុជាត្រូវតម្រឹមគោលនយោបាយបច្ចេកវិទ្យា ថាមពល និងពលកម្មក្នុងស្រុករបស់ខ្លួនជាបន្ទាន់ ឱ្យស្របតាមបទដ្ឋានតំបន់ ដើម្បីធានាបាននូវទីតាំងរបស់ខ្លួននៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលដ៏ទូលំទូលាយ។

ព័ត៌មានជាតិ

ការរួមបញ្ចូលបច្ចេកវិទ្យាបញ្ញាសិប្បនិម្មិត (AI) យ៉ាងឆាប់រហ័ស មានភាពពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ និងយ៉ាងសកម្មសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជានៅទូទាំងទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ច ការទូត និងការអប់រំ។ ក្នុងទិដ្ឋភាពវិជ្ជមាន AI ផ្តល់ឱកាសយ៉ាងច្រើនក្នុងការជម្រុញការអភិវឌ្ឍជាតិ តាមរយៈការធ្វើទំនើបកម្មក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល ដោយមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ (ដូចជាកិច្ចព្រមព្រៀងថ្មីៗជាមួយប្រទេសកាហ្សាក់ស្តាន) ការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងនៃអាជីវកម្មតាមរយៈប្រតិបត្តិការស្វ័យប្រវត្តិនីយកម្ម និងការផ្តល់នូវឧបករណ៍ច្នៃប្រឌិតផ្នែកលើទិន្នន័យសម្រាប់សកម្មភាពអាកាសធាតុ។ផ្ទុយទៅវិញ ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានផ្តោតលើហានិភ័យផ្នែកបញ្ញា និងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព ដោយសារការពឹងផ្អែកខ្លាំងជ្រុលលើ AI ប្រឈមនឹងការបំផ្លាញការគិតបែបស៊ីជម្រៅ ការវិនិច្ឆ័យរបស់មនុស្ស និងការដោះស្រាយបញ្ហាដោយឯករាជ្យ ជាពិសេសនៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំ ដែលរំខានពីបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលអាចប៉ះពាល់ដល់ការរៀនសូត្រជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ។ សរុបមក នៅពេលដែលកម្ពុជាកំពុងឆ្លងកាត់ការផ្លាស់ប្តូរបច្ចេកវិទ្យានេះ ភាពជោគជ័យគឺអាស្រ័យលើការចាត់ទុក AI ថាជាឧបករណ៍ជំនួយបន្ថែមដល់សមត្ថភាពមនុស្ស ជាជាងការមកជំនួសមនុស្សទាំងស្រុង។ ហេតុនេះ ទើបតម្រូវឱ្យមានការវិនិយោគជាបន្ទាន់លើចំណេះដឹងផ្នែកឌីជីថល ការដាក់ចេញនូវគោលការណ៍ណែនាំផ្នែកអប់រំដ៏តឹងរឹង និងការទទួលបានហិរញ្ញប្បទានអន្តរជាតិប្រកបដោយសមធម៌ ដើម្បីកាត់បន្ថយគម្លាតឌីជីថល។

PUBLICATIONS 2026

AIF Insights No. 18 (2026) | Becoming AI-Ready as a Health Professional: From Using Tools to Exercising Professional Judgment in an AI-Augmented World

CHEAB Sambath, MD, MHPE, PhD student (STS)

As generative artificial intelligence (GenAI) becomes increasingly embedded in health professions education, clinical practice, and research, technical fluency alone no longer guarantees professional readiness. This insight article explores what it means for healthcare professionals to be "AI-ready," shifting the focus from tool mastery to the preservation of professional judgment, clinical accountability, and ethical safeguards. Emphasizing practical, real-world application over abstract theory, the author highlights the critical importance of a human-in-the-loop approach, rigorous verification habits, and explicit contextual awareness, particularly within resource-constrained healthcare settings like Cambodia. Ultimately, the paper provides actionable frameworks—including a tiered risk alignment model and a reflective self-assessment checklist—to ensure that clinicians, educators, and medical students utilize GenAI safely to enhance efficiency while maintaining absolute human accountability for patient outcomes.

Reference:

Cheab, S. (2026, May 31). Becoming AI-Ready as a Health Professional: From Using Tools to Exercising Professional Judgment in an AI-Augmented World. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-18-2026-becoming-ai-ready-as-a-health-professional-from-using-tools-to-exercising-professional-judgment-in-an-ai-augmented-world

AIF Insights No. 19 (2026) | Using Generative AI for Research: From Research Assistant to Responsible Companion in Healthcare Research

CHEAB Sambath, MD, MHPE, PhD student (STS)

This article explores the integration of generative artificial intelligence (GenAI) in healthcare research, balancing its efficiency and methodological benefits with potential risks to research integrity, data privacy, and ethical responsibility. Focusing on the context of healthcare professionals in low- and middle-income countries like Cambodia, the author proposes a Model-Mode-Task-Verification paradigm to establish safe, structured workflows for literature exploration, study design, data analysis, and academic writing. Ultimately, the article emphasizes that GenAI must serve strictly as a disciplined, transparently disclosed assistant, leaving final accountability, epistemic authority, and human judgment entirely in the hands of the researchers.

Reference:

Cheab, S. (2026, June 5). *Using Generative AI for Research: From Research Assistant to Responsible Companion in Healthcare Research*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-19-2026-using-generative-ai-for-research-from-research-assistant-to-responsible-companion-in-healthcare-research

PUBLICATIONS 2026

AIF Insights No. 20 (2026) | The AI Wave in Defense: A Framework for Modern Security and Strategic Sovereignty

ROS Sayumphu, PhD in Science and Technology Studies

This article explores the paradigm shift from informatized to intelligentized warfare, demonstrating how developing nations can utilize artificial intelligence (AI) as a dual-use, general-purpose technology to leapfrog traditional military disparities and secure strategic sovereignty. The author introduces a pragmatic three-pillar framework for defense modernization that outlines the digital transformation of military capabilities: optimizing the tactical edge and operational kill chains, enhancing command-level decision-making through predictive modeling, and maximizing resource readiness via automated logistics and personnel management. Throughout this technological evolution, the article emphasizes that operational integration must be coupled with rigorous data governance, domestic talent development, and robust legal and ethical safeguards—including maintaining meaningful human control and adhering to international humanitarian law—to ensure smaller states transition from passive technology rule-takers to active rule-makers in the global security landscape.

Reference:

Ros, S. (2026, June 6). *The AI Wave in Defense: A Framework for Modern Security and Strategic Sovereignty.* AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-20-2026-the-ai-wave-in-defense-a-framework-for-modern-security-and-strategic-sovereignty

PUBLICATIONS 2026

AIF Insights No. 21 (2026) | The Strategic Imperative of Dual-Use Agility: Bridging Peacetime Innovation and Wartime Readiness

ROS Sayumphu, PhD in Science and Technology Studies

In the contemporary global security landscape, the traditional distinction between civilian and military industrial bases is rapidly eroding, prompting a strategic shift toward Civil-Military Integration (CMI) to maintain national resilience. As detailed in "The Strategic Imperative of Dual-Use Agility.pdf", maintaining a separate, autarkic defense sector is economically inefficient for developing nations with limited budgets. Instead, establishing a unified industrial ecosystem that is "dual-use by design" creates a crucial "fast switch" capability, allowing peacetime economic engines to be rapidly repurposed for defense during sudden crises. By capitalizing on the rapid pace of commercial innovation in priority sectors like microelectronics, drones, cybersecurity, and modular logistics, nations can optimize limited R&D resources and utilize flexible manufacturing to pivot production on demand. While this deep integration introduces a dual-use security dilemma—where blurred lines between commercial and military applications can trigger foreign export controls and trade restrictions—fostering an agile dual-use technology base ultimately ensures a pragmatic balance between wartime readiness, technological independence, and long-term economic resilience.

Reference:

Ros, S. (2026, June 7). *The Strategic Imperative of Dual-Use Agility: Bridging Peacetime Innovation and Wartime Readiness.* AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-21-2026-the-strategic-imperative-of-dual-use-agility-bridging-peacetime-innovation-and-wartime-readiness

PUBLICATIONS 2026

AIF Insights No. 22 (2026) | Learning with AI in Cambodia: A Phenomenological Perspective on Exam-Oriented Classrooms

KHEANG Kimsuan, BA in International Relations |
SOEUN Sotheara, PhD Candidate, Jackson State University

This article examines the integration of Artificial Intelligence (AI) within Cambodia's high-stakes, exam-oriented academic system through a phenomenological perspective. The authors argue that while AI tools—such as the Ministry of Education, Youth and Sport's Capacity Development Platform (CDP)—expand access, flexibility, and personalized support, they simultaneously reconfigure student intentionality and create a "Paradox of Agency". This paradox highlights a tension between academic enhancement and detrimental cognitive offloading, where students risk sacrificing independent reasoning and deep critical thinking for algorithmic efficiency and immediate outputs. Under constant evaluative pressure, learning is transformed from an open-ended exploration into a defensive act of uncertainty reduction aimed primarily at reproducing correct exam answers. Ultimately, the paper suggests that AI adds a complex non-human mediator to the traditional teacher-student dynamic, and calls for a systemic shift in educational policy toward inquiry-based, process-oriented assessments and active teacher mediation to preserve students' independent cognitive agency.

Reference:

Kheang, K. & Soeun, S. (2026, June 13). *Learning with AI in Cambodia: A Phenomenological Perspective on Exam-Oriented Classrooms.* AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-22-2026-learning-with-ai-in-cambodia-a-phenomenological-perspective-on-exam-oriented-classrooms

PUBLICATIONS 2026

AIF Insights No. 23 (2026) | Artificial Intelligence: The Emerging Legal Landscape (2025-2026 Update)

ING Chandavya, LLM in Intellectual Property and Competition Law

This article examines the rapidly evolving global legal landscape of artificial intelligence (AI) and intellectual property from 2025 to 2026, focusing on regulatory updates and pivotal litigation in the United States, the European Union, the United Kingdom, and Cambodia. It details how recent developments—such as the implementation of the EU AI Act, new reports from the US Copyright Office, and fact-specific federal court rulings—are pushing AI copyright frameworks toward principles of data transparency, voluntary licensing, and creator protection against market substitution. Furthermore, the paper clarifies the overlapping compliance risks between copyright law, data protection, and broader AI governance. It concludes with practical risk-management recommendations for AI developers, content creators, and businesses, while offering Cambodia as a case study for how developing nations can build balanced, autonomous AI policies tailored to their unique domestic and regional realities.

Reference:

Ing, C. (2026, July 4). *Artificial Intelligence: The Emerging Legal Landscape (2025-2026 Update)*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/artificial-intelligence-the-emerging-legal-landscape-2025-2026-update

PUBLICATIONS 2026

AIF Insights No. 24 (2026) | Towards Developing Digital Humanities as a Discipline in Cambodia

Dechkunn Chhay, Master in Digital Humanities

Digital Humanities (DH) has matured into a well-established, collaborative discipline in Western contexts, yet its development remains uneven globally, particularly in non-Western areas like Southeast Asia. This article examines the distinct institutional, data-related, and technological constraints that shape DH scholarship in Cambodia. Institutional progress is hindered by limited academic support and a lack of sustained interdisciplinary collaboration between computer science and humanities departments. Data constraints are exacerbated by historical disruptions, such as civil war and genocide, which resulted in a severe scarcity of digitized materials and a reliance on foreign archives. Furthermore, technological barriers exist because Natural Language Processing (NLP) tools and datasets remain underdeveloped for the Khmer language, which lacks explicit word delimiters and possesses unique syntactic and orthographic structures that limit the efficacy of cross-lingual transfer methods. To overcome these challenges and cultivate a sustainable, locally grounded DH discipline, the article recommends enhancing digital infrastructure, promoting interdisciplinary university education, strengthening targeted research initiatives, and encouraging regional partnerships with leading Asian DH centers.

Reference:

Chhay, D. (2026, July 12). *Towards Developing Digital Humanities as a Discipline in Cambodia*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-24-2026-towards-developing-digital-humanities-as-a-discipline-in-cambodia

PUBLICATIONS 2026

AIF Insights No. 25 (2026) | Digital Sovereignty in the Age of AI: What Choices for Cambodia ?

SAIDNATTAR Ryanna, Ph.D. Candidate in Science and Technology Policy

This examines how small states can navigate digital sovereignty within an AI landscape dominated by major powers like the United States and China. Rather than passively adopting foreign technologies or unrealistically striving for full technical independence, the author argues that small nations must deliberately choose their dependencies and exercise agency where feasible. Specifically for Cambodia, this involves taking active ownership of accessible layers such as local data and language representation, leveraging regional alliances like ASEAN to gain collective bargaining power against tech monopolists, and embedding strict oversight, audit, and localization conditions into public procurement contracts to cultivate internal technical competence. Ultimately, the paper concludes that digital sovereignty in the AI era is defined not by total control, but by deliberate choices, active practice, and strategic regional cooperation.

Reference:

Saidnattar, R. (2026, July 26). *Digital Sovereignty in the Age of AI: What Choices for Cambodia ?*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-25-2026-digital-sovereignty-in-the-age-of-ai-what-choices-for-cambodia

AIF Insights No. 26 (2026) | The Illusion of the Algorithm: Precision, Attrition, and the New Global Security Divide

ROS Sayumphu, PhD in Science and Technology Studies

This article argues that artificial intelligence narrows military choices rather than offering a “clean war” ideal, driving conflicts toward attritional fighting while exacerbating global security divides. Focusing on the concept of military AI capability as a conversion problem across technical, industrial, and operational layers, the author illustrates how reliance on private tech infrastructure creates concentration risks and systemic dependencies. The paper demonstrates how AI systems serve as “legitimation tools” for mass target generation, using the illusion of precision to justify indiscriminate civilian destruction, while also exploring how unreliable models—afflicted by concept drift and catastrophic forgetting—increase operational risks. Finally, it highlights the strategic traps facing the Global South, where adopting AI without infrastructure leads to proxy risks, loss of agency, and tactical dependence, ultimately recommending a shift toward focused, politically sound defense partnerships and governed compute access.

Reference:

Ros, S. (2026, August 30). *The Illusion of the Algorithm: Precision, Attrition, and the New Global Security Divide*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-26-2026-the-illusion-of-the-algorithm-precision-attrition-and-the-new-global-security-divide

PUBLICATIONS 2026

AIF Insights No. 27 (2026) | Artificial Intelligence Has a Consumer Problem: The AI Consumer Crisis: De-Agrarianization, Labor Displacement, and the Demand Trap in Cambodia

Alda Waddel, PhD Candidate

This paper explores the macroeconomic "AI displacement trap," arguing that simultaneous global automation destroys the primary engine of economic demand by eliminating human wage income. Using Cambodia as a primary case study, the author shows that rapid de-agrarianization—caused by fragmented land, aging farmers, and changing social aspirations—permanently removes agriculture as a traditional fallback sector, leaving displaced workers without a reservation wage floor. This creates an inescapable macroeconomic collapse loop where lost wages trigger collapsed consumption, shrinking profits, evaporating tax bases, and ultimate state failure. To prevent this structural decline, the paper advocates for regionally and globally coordinated technology governance—such as an ASEAN Consumer Demand Protection Protocol—alongside national AI wealth funds and the preemptive redistribution of AI productivity gains to secure universal household dividends.

Reference:

Waddel, A. (2026, August 31). *Artificial Intelligence Has a Consumer Problem: The AI Consumer Crisis: De-Agrarianization, Labor Displacement, and the Demand Trap in Cambodia*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-27-2026-artificial-intelligence-has-a-consumer-problem-the-ai-consumer-crisis-de-agrarianization-labor-displacement-and-the-demand-trap-in-cambodia

PUBLICATIONS 2026

AIF Insights No. 28 (2026) | AI, Gettier, and the Illusion of Knowing

CHHEM Kieth Rethy, MD, PhD (Edu), and PhD (His)

This article explores the epistemological challenges posed by generative AI by applying Edmund Gettier's classic problem—where a belief is true purely by accident or based on flawed evidence—to machine-generated outputs. The author argues that while AI can rapidly produce fluent, persuasive, and accurate answers, linguistic plausibility does not guarantee a defensible link between claims and underlying evidence. Across fields like medicine and history, AI risks creating the "illusion of knowing" when correct conclusions stem from irrelevant variables, faulty citations, or linguistic refinement of flawed reasoning. Consequently, the paper emphasizes that AI verification requires evaluating the reliability of the underlying process rather than just checking factual truth, calling for an educational shift from basic AI literacy to critical epistemic literacy that enables humans to discern when an answer is genuinely justified.

Reference:

Chhem, K. R. (2026, September 30). *AI, Gettier, and the Illusion of Knowing*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-28-2026-ai-gettier-and-the-illusion-of-knowing

AIF Insights No. 29 (2026) | Behaviors of AI-Fluent Users: Beyond AI Literacy

LIM Sengkhoun, MD, MHPE, International FAIMER Fellow

While AI literacy provides the conceptual foundation for understanding and evaluating artificial intelligence, AI fluency is manifested through practical behaviors and intentional human-AI collaboration. Grounded in the 4D AI Fluency framework—Delegation, Description, Discernment, and Diligence—fluent users move beyond simple prompt engineering to design structured workflows, engage in iterative interaction, critically evaluate outputs using domain knowledge, and maintain strict personal accountability. Ultimately, AI fluency emphasizes deliberate collaboration across modes of automation, augmentation, and agency, ensuring that generative AI enhances productivity and critical thinking without undermining human capability or oversight.

Reference:

Lim, S. (2026, September 30). *Behaviors of AI-Fluent Users: Beyond AI Literacy*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/behaviors-of-ai-fluent-users-beyond-ai-literacy

GLOBAL NEWS REFERENCES

1. Repok, L. (2026, October 20). Anthropic pitches AI safety bill that may block a model if 50+ people could be killed. *TechCrunch*. https://techcrunch.com/2026/10/20/anthropic-pitches-ai-safety-bill-that-may-block-a-model-if-50-people-could-be-killed/
2. Rozen, C. & Alper, A. (2026, October 3). As public fears of AI grow, Trump digs in on voluntary safeguards. *Reuters*. https://www.reuters.com/legal/litigation/public-fears-ai-grow-trump-digs-voluntary-safeguards-2026-10-03/
3. Liu, J. (2026, October 19). China economy grows thanks to AI export boom but domestic slump remains a drag. *CNN Business.* https://edition.cnn.com/2026/10/18/economy/china-q3-gdp-intl-hnk
4. Yoon-Seo, C. (2026, October 5). Korea splits AI push into two tracks amid confusion over sovereign model project. *Korea JoongAng Daily.* https://www.koreajoongangdaily.com/business/korea-splits-ai-push-into-two-tracks-amid-confusion-over-sovereign-model-project/12904222
5. Levy, M. (2026, October 17). States sue AI giant OpenAI, saying its popular chatbot is hurting children and deceiving adults. *The Associated Press.* https://apnews.com/article/openai-lawsuits-chatbot-chatgpt-artificial-intelligence-f29fa6c206cfe41d46ba38ee7be78218

REGIONAL NEWS REFERENCES

1. Bernama. (2026, October 14). *Malaysia Calls For Stronger ASEAN Cooperation On AI-Related Cyber Threats.* https://web26.bernama.com/en/world/news.php?id=2620412
2. Cepeda, M. (2026, October 10). Marcos looks to Singapore to build on Asean digital pact amid US-China rivalry. *The Star*. https://www.thestar.com.my/aseanplus/aseanplus-news/2026/10/10/marcos-looks-to-singapore-to-build-on-asean-digital-pact-amid-us-china-rivalry
3. Pillai, S. (2026, October 12). Asean companies keen on AI for business benefits, despite its energy costs. *The Business Times*. https://www.businesstimes.com.sg/companies-markets/asean-companies-keen-ai-business-benefits-despite-its-energy-costs
4. Nugraha, T. (2026, October 20). After the Bangkok Blueprint, Can ASEAN's Financial Systems Still Fail Separately? *Modern Diplomacy.* https://moderndiplomacy.eu/2026/10/20/after-the-bangkok-blueprint-can-aseans-financial-systems-still-fail-separately/
5. Walker, R. (2026, October 21). *Southeast Asia Should Double Down on the AI Supply Chain. ISEAS – Yusof Ishak Institute*. https://fulcrum.sg/article/commentaries/southeast-asia-should-double-down-on-the-ai-supply-chain/

NATIONAL NEWS REFERENCES

1. Heng, P. (2026, October 2). Cambodian PM Calls for Responsible Use of AI, Warns Against Over-usage. *Agence Kampuchea Presse.* https://www.akp.gov.kh/post/detail/382745
2. Mom, K. (2026, October 13). Cambodia to host international forum on AI for climate action. *Khmer Times*. https://www.khmertimeskh.com/502039433/cambodia-to-host-international-forum-on-ai-for-climate-action
3. Omirgazy, D. (2026, October 17). Kazakhstan, Cambodia Seek AI Cooperation and Stronger Trade Ties. *The Astana Times*. https://astanatimes.com/2026/10/kazakhstan-cambodia-seek-ai-cooperation-and-stronger-trade-ties/
4. Soeung, S. (2026, October 20). Race Towards Technology or Return to Books? *Cambodianess.* https://cambodianess.com/article/race-towards-technology-or-return-to-books
5. Khmer Times. (2026, October 16). *Metfone connects technology experts to advance AI adoption across Cambodia's business community.* https://www.khmertimeskh.com/502040552/metfone-connects-technology-experts-to-advance-ai-adoption-across-cambodias-business-community/

PUBLICATIONS REFERENCES

1. Cheab, S. (2026, May 31). *Becoming AI-Ready as a Health Professional: From Using Tools to Exercising Professional Judgment in an AI-Augmented World.* AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-18-2026-becoming-ai-ready-as-a-health-professional-from-using-tools-to-exercising-professional-judgment-in-an-ai-augmented-world
2. Cheab, S. (2026, June 5). *Using Generative AI for Research: From Research Assistant to Responsible Companion in Healthcare Research*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-19-2026-using-generative-ai-for-research-from-research-assistant-to-responsible-companion-in-healthcare-research
3. Ros, S. (2026, June 6). *The AI Wave in Defense: A Framework for Modern Security and Strategic Sovereignty.* AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-20-2026-the-ai-wave-in-defense-a-framework-for-modern-security-and-strategic-sovereignty
4. Ros, S. (2026, June 7). *The Strategic Imperative of Dual-Use Agility: Bridging Peacetime Innovation and Wartime Readiness.* AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-21-2026-the-strategic-imperative-of-dual-use-agility-bridging-peacetime-innovation-and-wartime-readiness
5. Kheang, K. & Soeun, S. (2026, June 13). *Learning with AI in Cambodia: A Phenomenological Perspective on Exam-Oriented Classrooms.* AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-22-2026-learning-with-ai-in-cambodia-a-phenomenological-perspective-on-exam-oriented-classrooms
6. Ing, C. (2026, July 4). *Artificial Intelligence: The Emerging Legal Landscape (2025-2026 Update)*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/artificial-intelligence-the-emerging-legal-landscape-2025-2026-update
7. Chhay, D. (2026, July 12). *Towards Developing Digital Humanities as a Discipline in Cambodia*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-24-2026-towards-developing-digital-humanities-as-a-discipline-in-cambodia

PUBLICATIONS REFERENCES

8. Saidnattar, R. (2026, July 26). *Digital Sovereignty in the Age of AI: What Choices for Cambodia ?*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-25-2026-digital-sovereignty-in-the-age-of-ai-what-choices-for-cambodia
9. Ros, S. (2026, August 30). *The Illusion of the Algorithm: Precision, Attrition, and the New Global Security Divide*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-26-2026-the-illusion-of-the-algorithm-precision-attrition-and-the-new-global-security-divide
10. Waddel, A. (2026, August 31). *Artificial Intelligence Has a Consumer Problem: The AI Consumer Crisis: De-Agrarianization, Labor Displacement, and the Demand Trap in Cambodia*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-27-2026-artificial-intelligence-has-a-consumer-problem-the-ai-consumer-crisis-de-agrarianization-labor-displacement-and-the-demand-trap-in-cambodia
11. Chhem, K. R. (2026, September 30). *AI, Gettier, and the Illusion of Knowing*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/aif-insights-no-28-2026-ai-gettier-and-the-illusion-of-knowing
12. Lim, S. (2026, September 30). *Behaviors of AI-Fluent Users: Beyond AI Literacy*. AI Forum. https://www.aiforumcambodia.org/archives/publications/behaviors-of-ai-fluent-users-beyond-ai-literacy